

Wniosek.

I. Zważywszy, że nasz kraj ma za mało gimnazyów tak ze względu na liczbę swojej ludności i swoje potrzeby, jakoteż i w porównaniu z innymi krajami koronnymi Monarchii;

zważywszy, że mianowicie południowo-wschodnia część naszego kraju na 8 powiatów z ludnością 611.000 dusz oprócz niższego gimnazyum w Buczaczu nie posiada ani jednej szkoły średniej;

zważywszy, że ta część kraju jest przeważnie zamieszkaną przez Rusinów, gdyż obok 161.000 mieszkańców, używających języka polskiego, znajduje się w niej 419.000 mieszkańców używających języka ruskiego;

zważywszy, że Rusini w ogóle na przeszło półtrzecia miliona dusz w Galicyi mają tylko jedno gimnazyum ruskie we Lwowie i trzy klasy równorzędne (paralelki) w Przemyśle —
podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, — by:

1. w południowo-wschodniej części Galicyi, wedle możliwości w Czortkowie albo w Buczaczu założył gimnazyum z ruskim językiem wykładowym;

2. by w gimnazyach w Kołomyi albo w Stanisławowie i w Tarnopolu albo w Brzeżanach założył stałe równorzędne klasy z ruskim językiem wykładowym.

II. Zważywszy, że liczba seminariów nauczycielskich w naszym kraju, zwłaszcza we wschodniej jego części, jest za małą tak, że liczne szkoły ludowe pozostają albo wcale nie obsadzone nauczycielami, albo też bywają obsadzone niedostatecznie lub nieodpowiednio;

zważywszy, że na 1.536 szkół ludowych z polskim językiem wykładowym jest 5 seminariów nauczycielskich czysto polskich i 4 tak zwane utrakwistyczne, a na 1.802 szkół z językiem wykładowym ruskim niema ani jednego seminarium ruskiego. a są tylko te 4 utrakwistyczne;

zważywszy, że i te utrakwistyczne seminaria faktycznie są przeważnie, a nawet prawie zupełnie polskimi;

zważywszy zatem, że kandydaci na nauczycieli dla szkół ludowych ruskich nie mają dostatecznej możliwości, by nabyć w swojej zawodowej szkole potrzebnej znajomości tego języka, w którym następnie mają uczyć —

podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, by:

1. założył we wschodniej a specjalnie w południowo-wschodniej części naszego kraju seminarium nauczycielskie męskie z językiem wykładowym ruskim;

2 by w seminariach nauczycielskich męskich we Lwowie, w Stanisławowie i w Tarnopolu, tudzież w seminarium nauczylskim żeńskim we Lwowie był ściśle przeprowadzony utrakwizm językowy w ten sposób, iżby na naukę w języku ruskim używano w ogóle nie mniej godzin szkolnych, jak na naukę w języku polskim;

3. by seminarium nauczycielskie żeńskie w Przemyślu przeobrażone zostało z czysto polskiego na utrakwistyczne.

Lwów dnia 27. października 1890.

Wnioskodawca:

Julian Romańczuk, w. r.

Sylwester Sembratowicz, Julian Pełesz, Mandyczewski, Ochrymowicz, Longin Rożankowski, Mikołaj Siczynski, Kowalski, Hamorak, Korol, Dr. Sawczak, Kułaczkowski, Sirko, Huryk, Okuniewski, Teliszewski, Dr. Olpiński, Antoniewicz, Barabasza, Herasimowicz.